

er zaak, htingen n klest, zijn om behoeft et prui- geeste- en van het ook ge- n, wan- de inkrijk, politiek kt bij, bt ver- volgen ie, de f gelijk rkward, el acht aanbe- een te nood nen te t ambt, at zulk apelijke om het den we ere aan or deze n heeft ssor te kunnen Christe- t zeker n ambt e dagen troepen nasium beelden nasium, r meer eswege t moest

noodzaak wezen voor een predikant om zijn ambt voor de politiek prijs te geven. Maar dat is niet zoo. Staatslieden van professie zijn bij elke partij uitzondering. Het zijn gewoonlijk advokaten, schoolmeesters, mannen van den handel, die door de keuze van het volk naar het parlement worden gezonden, om daar nu in eigenlijken zin hun politieke loopbaan te beginnen. En waar niemand ontkennen zal, dat er ook onder de predikanten mannen zijn, die voor de politiek bijzondere gaven en talenten ontvangen hebben, daar kan in deze gaven een roeping Gods liggen, die zelfs het tijdelijk of voor goed prijs geven van hun ambt wettigt, vooral wanneer er geen andere personen te vinden zijn, die even geschikt deze taak kunnen waarmaken. Hoe noode de Kerk hun dienst missen moge, waar hooger belang op het spel staat, mag de Kerk daarom in zulke gevallen hun niet weigeren om het predikaat voor een tijd of voor goed neer te leggen. Namen te noemen zou wellicht minder kiesch zijn, maar de voorbeelden zijn genoeg bekend van predikanten, die wanneer ze predikant gebleven waren, nooit dien invloed ten goede op heel ons nationale leven hadden kunnen uitoefenen en wien ons Christenvolk daarom dankbaar is, dat zij liet of gebracht hebben om het predikaat op te geven, teneinde op politiek gebied voor onze Christelijke beginselen te strijden, en die daardoor een zegen voor heel ons volk geworden zijn.

Dr. H. H. K.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen: van S. Hilversum f 10.

Dr. J. H. HOUTZAGERS, voorzitter.

Leestafel.

I. J. E. VAN BUREN. *Leerbok der Geschiedenis van het Nederlandsche Volk.* Te Groningen bij J. B. Wolters' U. M., 1915.

De heer van BUREN, directeur der Christelijke Kweekschool voor onderwijzers en onderwijzeressen te Leeuwarden, noemt zelf, in het Voorwoord, dat zijn werk een beknopt leerbok.

En dat is het ook.

In 69 53, die naam 236 bladzijden vullen, is onze volksgeschiedenis er in saamgevat.

Aan het overzicht, dat men hier op de Vaderlandsche geschiedenis krijgt, paart zich echter, — wat niet van alle „overzichten“ kan gezegd, — ook een inzicht in het ontstaan en de ontwikkeling van ons volk.

Het is den schrijver gelukt aan kortheid duidelijkheid, aan niet breed-zijn toch diep-zijn te verbinden.

Reeds deze omstandigheid maakt dit Leerbok tot een bruikbaar hulpmiddel bij het onderwijs in de historie van ons vaderland.

In § 3 zegt de schrijver, na van de verdeling van het Franckische Rijk bij het verdrag van Verdun te hebben verhaald en dan verder te hebben verteld van de feiten in de Nederlanden, — „onder al deze staates is Utrecht in de eerste eeuwen het grootst van omvang en de geschiedenis van Noord-Nederland voor 1400 is“, zoo voegt hij, S. MULLER EN, citeerend, daar aan toe, „de geschiedenis van het stelselmatig verzet tegen de voortdurende beroving van het Sticht.“ We zullen daarom, zoo gaat hij dan voort, aan de hand van de Utrechtse geschiedenis die van Noord-Nederland behandelen.

Van deze wijze van behandeling onzer volksgeschiedenis spreekt v. BUREN ook in zijn Voorwoord. Daar toch zegt hij: „het kwam me voor, dat het alleen dan mogelijk is, een juist beeld van de geschiedenis van ons volk in de eerste veertien eeuwen te geven, zoo men van het Huidom Utrecht afgaat en niet, zoals tot heden de gewoonte is, van het graafschap Holland.“

En van deze innovatie geeft hij dan dus rekenschap:

„Dan toch is het mogelijk, de geschiedenis van al de Nederlanden in ons historisch beeld op te nemen. De zelfstandige, zeer typische ontwikkeling van het Noorden na den slag bij Anen (de slag waarin de Drenten in 1227 den bisschop van Utrecht een nederlaag toebrengen) komt ongezoekt naar voren. Het kerkelijk en geestelijk leven, waarvan Utrecht het middelpunt is, de ontwikkeling der zelfregering in gewest en stad, die in Utrecht en het Oosten en Noorden des lands het rijst is geweest, de invloed der democratie en andere kenmerkende trekken onzer geschiedenis komen dan tot hun recht. Pas wanneer de opkomende Bourgeoisie eenheidsstaat zich, in zijn strijd met de krachtige elementen der zelfregering, van Holland en Zeeland meester maakt, treden deze gewesten op den voorgrond, om tot het einde der republiek die plaats te behouden.“

Bij de lezing van het boek tot § 13: De HANNOVERIANEN, — kwam het ook mij voor, dat dit behandelend der geschiedenis van Noord-Nederland aan de hand van de Utrechtse geschiedenis, het historisch gebeuren der eerste veertien eeuwen mettenaader beter doet verstaan en ook dit opzet van het werk er als leerbok aan ten goede komt.

Wat verder dit leerbok inzonderheid voor ons bruikbaar maakt en mij zijn verschijning dan ook met sympathie doet begroeten, is de omstandigheid, dat de schrijver, zonder te kort te doen aan de omstandigheden die den geschiedschrijver voegt, zijn instemming met onze beginselen er in doet uitkomen. Bedoelde onpartijdigheid toch verclhardt allerminst de meerdere of mindere waardebeoordeling van historische gebeurtenissen en personen, en de normen der waardebeoordeling vallen nu eenmaal samen met de beginselen.

En dat deze normen voor den heer VAN BUREN onze beginselen zijn, komt mij waar hij van de Hervorming ten onzent, van de godsdiensttwisten gedurende het Bestand, van Maurits en Oldenbarnevelt, van de Synode van Dordrecht verhaalt. Maar ook niet minder waar hij het verder verloop onzer volkshistorie beschrijft. Zoo, om iets te noemen, waar hij in § 57 van het Reveil en de Afslachting, in § 60 over de politieke partijen na 1848, en in § 62 van het „geestesleven in de laatste halve eeuw“ waarbij ook de „Dolantie“ ter sprake komt, — handelt. Laat mij ten slotte nog de aandacht mogen vestigen op het eindwoordstuk GROOT-NEDERLAND, dat een kort maar goed overzicht geeft, en wel tot op deze dagen, van de VERANNOOENING

ZUID-AFRIKAANSCH tak van den Nederlandschen Stam, en tevens als mijn oordeel mogen uitspreken, dat VAN BUREN in dit zijn leerbok op zeer gelukkige wijze de historie de bataille met de geschiedenis der materiele en ideele kultuur in de beschrijving onzer volksgeschiedenis heeft weten te verbinden.

2. BIJBELSCH PLATEN VOOR ONZE CHRISTELIJKE SCHOLEN EN ZONDAGSCHOLEN. Uitgegeven door L. M. Bredée's Boekhandel en Uitgevers-Mij. — Rotterdam.

De Firma BREDÉE zond ons een tweede serie van deze haar reproducties van engelsche origineelen.

Het zijn 12 platen op rol, in groot formaat, die blijkbaar als wandversterking en leermiddelen bedoeld zijn.

De eerste, met het onderschrift: OP DEN OPSTANDINGSMORGEN (Mt. 28), geeft een voor de Verrezen Heiland knielende vrouw; de tweede, met DAVID TOT KONING AANGEWZEN (1 Sam. 16), laat's zoon door Samuel getuigd. De derde plaat: DE GODE HERDER (Ps. 23), stelt voor een herder te midden van zijn schapen, en op de vierde DAVID EN GOLIATH (1 Sam. 17), ziet men breed-getekend David en heel ver weg, klein-getekend Goliath. Op de vijfde DAVID VOOR SAUL (1 Sam. 19), is David, wat onwettig van trekken, bezig voor den Koning de harp te bespelen. Van de 7 overige beelden er nog 4 andere gebeurtenissen in David's leven uit. Zoo DAVID EN JONATHAN (1 Sam. 20), DAVID, DIE DE SAUL'S LEVEN SPAART (1 Sam. 26); DAVID, DIE DE ARK TERUGVOERT (2 Sam. 4) en DAVID EN NATHAN (2 Sam. 12).

Kindelijk nog: 3 platen waarvan een met het onderschrift: GAVEN DES HEILIGEN GEestes (1 Cor. 12), een man geeft, die aan een tafel zit te schrijven en, als ik het goed begrepen heb, Paulus moet voorstellen op het oogenblik dat hij het begin van 1 Cor. 12 schrijft. De andere, waaronder staat DE ZALIGHEID DER VERGENING (Ps. 32), is mij nog minder duidelijk. Op den voorgrond twee figuren, een vrouw, die voor een man knielt, terwijl op den achtergrond nog een man, naast wien, als ik het niet mis heb, een Romeinache soldaat staat en die met hun tweeën door een gordijn kijken. Misschien, maar dan is de voorstelling, ook wat de uitdrukking op de gezichten betreft, toch wel heel zonderling, moet hier gedacht aan Joh. 8: 1-11. De laatste plaat, met het onderschrift: ABALONI (2 Sam. 13), laat echter aan duidelijkheid niets te wenschen over.

Over het algemeen denken deze platen mij als leermiddelen niet ondienstig, al bieden ook enkele, zoals ik reeds opmerkte, geen genoegzaam heldere voorstelling aan. De kleuren zijn soms wat fel en de figuren vaak overmatig groot. Wellicht is dit, met het oog op de omstandigheid, dat ze aan den wand moeten hangen, opzett. Tegen de eerste plaat heb ik echter nog bezwaar. De uitbeelding van onzen lichamelijke opgestanen en, zij het ook aanvankelijk, verheerlijken Heiland, acht ik minder gewenscht.

3. DE GODE BELEDIGEN. Een Bondel stichtelijke overdenkingen voor hen, die komen tot openbare belijdenis des Geloofs. Te 's-Gravenhage bij H. J. Spruijt.

Een echt Gereformeerd boekje.

Een uitnemend geschenk voor hen, die pas toegelaten zijn tot het Heilige Avondmaal.

Een twaalfde — meest jongere predikanten onzer Kerk geven hier, met het oog op het belijdenisdoel stichtelijke, aan een Schriftwoord ontleende, overdenkingen.

De eerste zes gaan meer bijzonder over DE VOORBEREIDING TOT EN HET DOEN VAN DE OPENBARE BELIDENIS.

Zoo, Dr. B. WIELINGA: „Geloofsaanschouwing en geloofsbelijdenis“; Dr. K. DIJK: „Een jaar, dat de Heere gezegend heeft“; Dr. G. KLEIN: „Komen tot Jezus“; Dr. J. J. MIDDMA: „Met hart en mond“; Dr. W. H. GIPSEN JR.: „Een beslissende regel voor onze verhouding tot Christus.“

De laatste zes gaan meer over HET VOLHARDEN IN DE BELIDENIS.

Zoo Dr. J. C. RULLMANN: „Door het voorhangsel“; Dr. F. C. MEIJSTER: „Hellige Harmonie“; Dr. K. FERNHOFF: „Doet aan den Heere Jezus Christus“; Dr. R. E. V. ARKEL: „Gevraagd van Zijne discipelen“; Dr. J. DOORMA: „Het Schild des Geloofs“ en Dr. C. LINDBOOM: „Lofzingen“.

De heer H. J. SPRUYT, wiens eersteeling op het gebied der uitgeverij deze bundel is, heeft eer van de, in alle opzichten goede, verzorging.

Uit de Pers.

In het *Kerkblad voor Oost-Indië* geeft Dr. Van Dijk, van Keboemen, een overzicht van den Zendingarbeid op het Friessche terrein, waaraan we het volgende ontleenen:

Toen in 1900 door de Friessche Kerken Dr. Bakker was uitgezonden, en hij zich Keboemen tot woonplaats had gekozen, bleek al spoedig, dat de zending hier stond voor een nieuw begin.

Het lag wel voor de hand, dat in het begin aankomende gezocht werd bij de bestaande gemeenten. Dr. Bakker stelde zich tot taak al die gemeenten te bezoeken. Zouden er niet enkele althans zijn, die verlangden naar geregeld onderwijs uit het Woord van God; die met open armen den dienaar ontvangen zouden, die hun den weg Gods beschiedelijker uit zou leggen? Men mocht het verwachten; in ieder geval moest men het onder-roeken.

In het begin leek het wel, dat de zaak nog niet zoo gansche hoopeloos stond. Er waren plaatsen, waar een helper van Dr. Bakker in een gemeentelijke samenkomst lieten voorgaan. Ook de zending zelf trad een enkele maal voor een gemeente op. Hij werd in den regel vriendelijk ontvangen, maar — noodig hadden zij hem niet. Wat Dr. Bakker er van zag ook waarlijk geen hoogten dank van het gehalte en van de verzorging der gemeenten. Hij woonde een godsdienstopleiding bij, waarin al allegerbrekigste wijze een Schriftgedeelte gelezen werd. Midden in een peritico werd halt gehouden, en de gemeente uitgenoodigd een psalmvers te zingen; dan werd de lezing weer even voortgezet en weer afgewisseld met gezang. Na den dienst verklaarden de hoorders gelukkig, dat ze van het gelezen totaal niet begrepen hadden, maar ze schenen dat heel natuurlijk te vinden. Ze hadden toch aan hunnen plicht voldaan. Onder de leenaars van den voorganger had Dr. Bakker een tekst met houtschool opgemerkt. Hem werd later verteld, dat daarop offers gebracht werden.

Langzamerhand werd het duidelijk, dat van de gemeenten van Sadrach voor de zending niet veel te verwachten was. Mochten ze bij een bezoek al een vriendelijk gehalt toonen: ze bewezen daarmee slechts burgerlijke beleefdheid; het was niet van wege de biddschap, die hun hart vervulde over den herder, die gekomen was om de afgedaelden te zoeken en te vergaderen. Zij zagen veelmeer den wolf in hem, die de schapen wel wilde inpalmen; maar dien zij liefst op een afstand hielden. Allen wilden ze dat niet zoo laten merken. Een Javaneesch schap behoort ook tegenover een wolf altijd beleefd te zijn.

Ook niet Sadrach zelf had Dr. Bakker een ontmoeting. De ontvangst liet niets te wenschen over.

Hij was van oordeel, dat de Christenen Dr. Bakker te ontvangen, hadden als een gezondene des Heeren; en dat ze wel zonden doen met hunne kinderen te laten gaan naar zendingsscholen. Veel meer kon men op dat oogenblik toch ook niet begeren. Ondanks deze tegemoetkomende houding van den apostel keerde Dr. Bakker van zijn bezoek terug met den indruk, dat tusschen hen en ons een kloof gaaft, die moeilijk te overbruggen waren. En dat die indruk juist was, heeft de geschiedenis der volgende jaren wel bewezen. De gemeenten van Sadrach zijn op zichzelf blijven staan. Nu en dan zijn er enkelen uit haar midden tot ons overgekomen; maar meerderen zijn tot den Islam teruggekeerd, of liever tot de godsdienstige praktijken en de wereldbeschouwing van het Javaneesch volk, waarmee ook de nog getrouwe volgelingen van Sadrach toch nooit geheel gebroken hebben.

Intusschen bepaalde zich de arbeid van Dr. Bakker tot het zoeken van het gewenschte contact met de kringen van Sadrach. Ook de Islamische bevolking zocht hij te bereiken; en de middelen, die hij hiervoor aangewend, waren het onderwijs van de jeugd, ziekenbehandeling en colportage, waarbij hij nimmer uit het oog verloor, dat de verzorging der bestaande, en vooral de voortdurende onderwijzing der helpers, voor de propaganda van de groetste betekenis is.

En de arbeid bleef niet ongezegd. Tot de aanvankelijke resultaten behoorde, dat weldra op verschillende plaatsen scholen geopend, en helpers geplaatst konden worden. Bij den afkeer, die ten opzichte van de Christelijke school aan den dag gelegd werd, en waardoor het met name in de beginperiode zeer moeilijk ging een behoorlijk aantal kinderen bijeen te krijgen, was het reeds een overwinning, dat na een ruim 5-jarigen arbeid op verschillende plaatsen een restal schooljes gevestigd waren. Waar die scholen waren, daar was ook een kringetje van hoorders, die zich des Zondags in de samenkomsten lieten onderwijzen uit Gods Woord. Op drie plaatsen werd zelfs reeds geregeld het avondmaal bediend. In het geheel waren er na vijf jaren vergaderd 125 lidmaten der gemeente, waaronder 83 toegelaten tot het heilig avondmaal. Aan 180 kinderen werd op de scholen onderwijs gegeven, en elken Zondag kwamen ongeveer 200 menschen onder het gehoor der Woorden.

Dr. Bakker zegt zelf van het bereikte resultaat: „Vergelijking van deze getallen met die van vroeger doet zien, dat er vooruitgang is, al is deze dan ook niet groot. En een kleine vooruitgang zegt reeds zoveel. Men leert hier den dag der kleine dingen groot achten. De lieten en lagen des vijands zijn op Java niet minder geweldig, dan in de eenenouds beproefde Kerken in Nederland. Dat nochtan het zaad des Woords ook op Java niet geheel verlaten is, is een bewijs, dat de Heere werkte.“

En zoo is het. Niemand zal den zegen gering achten, welke in zulke cijfers ongedoet ligt, als hij een denkbeeld heeft van de bezwaren en den tegenstand, die overwonnen moeten worden. Hoe moeilijk is het niet, in het begin de noodige aanleiding te krijgen met een bevolking, wier taal men niet dan ten koste van groote inspanning zich eigen maakt. Hoeveel schuchterheid en wantrouwen moet er overwonnen worden, eer iemand bereid gevonden wordt om eens zijn aandacht te schenken aan de hoedschap, dien wij brengen. En dan, wat tal van bezwaren worden op den weg gelegd van hem, die aanvankelijk eenige neiging toont om de blijde boodschap aan te nemen. Vooral daar, waar aanvankelijk iets bereikt is, schijnt de weerstand tegeentstand wakker. Het gebeurde in Prembon, dat de woning van den helper, die daar sedert eenige maanden gevestigd was, door kwaadwilligen in brand gestoken werd. En al behoort zulke een vorm van bestrijding tot de hoogste nitonderingen, de jong Christenen, en vooral zij, die Christelijke aspiraties toonen, worden vaak op een zware proef gesteld. Daarbij zijn ze in den beginne vaak eenlingen in hunne densen, en eenlingen in hunne familie. Geen wonder, dat meermalen de proef te zwaar bleek. Zoo gebeurde het ook wel, dat op een plaats aanvankelijk vaste voet verkreken was, dat er geregeld des Zondags werd gebeden, dat men kringetjes van hoorders was geregeld onderwijs gegeven kon worden, en dat op een gegeven oogenblik het gehoor verliet, en de vooruitgeschoven post moest worden opgegeven. Ook bij de toegetreden zelf is vaak allerlei misverstand, en is de sonde nog zoo machtig, dat een deel van het gewonnen weer verloren gaat, door in de oude terug te vallen, en in het oude bijoor, als men met al die moeilijkheden en teleurstellingen kennis heeft gemaakt, en zich somwijlen daardoor heeft laten neerdrucken, dan gevoelt men toch, dat er een werk Gods in is, als hij het opmaken van de eindredening telkens gecompliceerd mag worden wij vorderen toch; er is iets dat bejijft, en wij winnen terrein.

Vooral in den aanvang eener zending is het van zwaar gewicht, dat men verder en verder zijn posten uit kan zetten; dat men vasten voet krijgt op meerdere plaatsen; dat het terrein, dat men bestrijft, grooter en grooter wordt. Welnu, in dat opzicht mocht Dr. Bakker, toen hij tot anderen arbeid geroepen werd, n.l. tot het opleiden van helpers bij den Dienst des Woords voor het zendingsterrein der Ger. Kerken, met voldoening en dankbaarheid terugzien op den korten tijd zijner zendingsovername. De zending, door de arwijzing, houding van Sadrach en de zijner verzorging, had in de afdeling Keboemen weer vasten voet gekregen. Het contact met de bevolking was hersteld, en werd geregeld onderhouden. Keboemen, Karanganyar, Prembon, Pamrian, Glongong, Bandjoer, Krakal waren zoovele plaatsen, waar het licht des Evangelies op den landelaar stond, en al was het geal niet groot dergenen, die zich in dat licht verbljdden, het liet toch niet na van meederen de opmerksaamheid te trekken, en langzamerhand hunne belangstelling gaande te maken. Zelfs had Friesland in het Keboemense unie Medische zending met een hulpekenhuis te Krakal. Daar werden dagelijks en 40 tal patienten verzorgd, aan wie door woord en daad de liefde van Christus getoond en bekend gemaakt mocht worden. En ook van dien arbeid waren reeds enkele vruchten aan te wijzen.

Zoo was er dus weer een fundamente gelegd. De Heere had zich bij dien moeitelvollen arbeid niet onbetuigd gelaten. Ook heeft Hij zich niet onbetuigd laten zien door het heengaan van Dr. Bakker onderbroken werd. De stagnatie in den arbeid was slechts van tijdelijken aard. Sedert is door Zijne gunst de omvang van de zendingswerkzaamheid door Friesland, en van de bereikte resultaten, gestadig toegenomen.

Officiële Berichten.

Particuliere Synode van Overijssel.

Ingevolge opdracht van de classieke vergadering van Deventer, binnen vier ressort dit jaar de bovengenoemde Synode zal worden gehouden, brengt ondergeteekende ter kennis, dat de Particuliere Synode van Overijssel vergaderen zal D.V. te Almelo, Woensdag 9 Juni a.s.

Instructie als anderszins voor het agendum, benevens de namen der afgevaardigden, gelieve men zoo spoedig mogelijk, uiterlijk 20 Mei, in te senden bij den ondergeteekende. Achter de namen der afge. onderlingen vermeldt men de woonplaats.

SCHIEPS, V.D.M.
Classis-corresp.

Deventer, 19 April 1915.

Korte notulen der vergadering van de Geref. kerken in de klasse Barendrecht, gehouden te Barendrecht 3 Maart 1915.

1. De Praeses van den kerkeraad der roepende kerk, Dr. Steenhuis van IJsselmonde, opent te ruim half elf de vergadering. Gezongen wordt

Ps. 87: 1. Gelezen wordt Ps. 93. De Praeses gaat voor in gebed.

2. Op verzoek van den Praeses zien Di Goote en Heideima de credentiebrieven na. Alle kerken zijn wettig vertegenwoordigd. Een paar kerken zonden een secundus-ouderling. Eene kerk heeft een instructie.

3. Het moderatoren bestaat uit Dr. Steenhuis Praeses, Dr. Runia Scriba en Dr. Kunst Assessor.

4. De Actuaris leest de notulen der vorige vergadering. Zij worden goedgekeurd en geteekend.

5. De Quaestor classis, Br. Diepenhorst, doet verslag van zijn beheer over 1914. Dezelfde doet rekening en verantwoording over de collecten voor de Theol. School en de Theol. Fac. der V.U., Weeshuis te Middelhamis en hulphoeveende studenten.

Di van Duin en van Pernis zullen deze bescheiden nazien.

6. De Commissie in de vorige vergadering benoemd om de rekening van den afgetreden deputaat voor Artt. 11 en 13, Dr. Mulder die naar Alcoude vertrok, na te zien, brengt verslag uit van haar onderzoek. Zij bevond alles in orde en stelt voor, Dr. Mulder hiermee in kennis te stellen. Aldus wordt besloten.

7. Dr. Goote doet mededeeling van den stand der kas voor Artt. 11 en 13 over 1914. Er is een saldo van f 61.49.

8. Dr. Heideima rapporteert van inkomsten en uitgaven voor de zending over 1914. Alle kerken storten de toegereede bijdragen. Dr. Greydanus en onderling Meyer zullen deze rekening nazien.

9. Dr. Goote dient de begroting voor Artt. 11 en 13 in voor 1915. Na vaststelling van wat de hulphoeveende plaatselijke kerken zelve hiervoor bijdragen en van hetgeen de classe als hulp zal bieden, wordt besloten f 500 aan de Particuliere Synode aan te vragen.

10. Aan de classe Brielle worden voor zes maanden drie vacaturebeurten toegestaan. Evenzoo voor drie maanden aan de kerken van Klaaswaal, Ridderkerk en Strijen.

11. De morgenvergadering wordt met gebed van Dr. van Pernis gesloten, de middagzitting met gebed van Dr. Sleeswijk Visser geopend.

12. De in art. 5 en 8 dezer korte notulen genoemde commissies rapporteeren de betreffende rekeningen in orde bevonden te hebben en namens de classe te hebben geteekend.

13. In art. 23 van het Huishoudelijk Reglement wordt een kleine wijziging aangebracht. In de Juni- en Decemberclassen zullen de collecten voor de Theol. School en voor de Theol. Fac. der V. U. worden gestort.

14. De commissie in de vorige vergadering benoemd om een geschil in een der kerken op te lossen, rapporteert van haar arbeid. Het geschil blijkt door de benoeming van een arbitragecommissie in beginsel opgelost. De commissie der classe wordt gedecoreerd.

15. Gelezen wordt een bezwaarschrift van een broeder uit een der kerken. De betrokken kerkeraad geeft inlichtingen. Een antwoord wordt vastgesteld.

16. Een circulaire van Deputaten voor de Zending onder de Joden wordt gelezen. Als deputaat voor dezen arbeid wordt aangewezen Dr. Heideima.

17. Aan de orde komt de instructie van een der kerken, advies vragend omtrent een doopaanvraag. De classe oordeelt, dat niet-belijdende leden der kerk niet tot het beantwoorden der doopvragen mogen worden toegelaten.

18. De rondvraag naar Art. 41 K.O. heeft plaats. De kerk van R. dankt voor den genoten steun der classe. Enkele adviezen worden gegeven.

19. De vacaturebeurten worden als volgt geregeld. Aangewezen worden voor Klaaswaal: 11 April Dr. Sleeswijk Visser, 16 Mei Dr. v. Pernis, 20 Juni Dr. Goote. Voor Strijen: 11 April Dr. Greydanus, 9 Mei Dr. Steenhuis, 20 Juni Dr. Kunst. Voor Ridderkerk 18 April Dr. Heideima, 16 Mei Dr. Runia, 20 Juni Dr. Koolstra. Voor de classe Brielle: April Dr. Koolstra, Juni Dr. van Duin en Augustus Dr. Heideima.

20. De collecten en quota zijn geleid. Een malatie kerk zal de collecte voor het Weeshuis te Middelhamis opzenden aan den Deputaat.

21. Besloten wordt de e.v. klassieke vergadering D.V. te houden op 5 Mei. Roepende kerk is dan Zuid-Beyerland. Aanvang der vergadering half negen.

22. De censura morum wordt gehouden.

23. De Actuaris leest de korte notulen die worden goedgekeurd.

24. De Deputaat voor den arbeid in Rijn-Pruisen vraagt van nog enkele kerken toezending van een collecte.

25. De Praeses feliciteert Dr. Greydanus met diens beroep naar Paesens en spreekt den wensch uit, dat Z. Eerw. daarvoor moge bedanken.

26. Dr. Runia gaat in dankgebed voor. De Praeses sluit de vergadering.

De Actuaris,
J. G. KUNST.

Buitenland.

Duitschland. Een roepstern van een gemeentelid.

Vriend en vijand moet erkennen dat in Duitschland, als gevolg van den oorlog, een wederontwikking van het godsdienstige en kerkelijke leven is te constateeren. Het verschijnen van een menigte „Kriegspredigten“ getuigt mede daarvan. Maar dat daarbij ook kaf onder het koren aanwezig is, komt eveneens aan den dag. Een „Gemeentelid“ klaagde in „Licht und Leben“, dat veelvuldig het inleiden in de geheele Schrift ontbrekt. „Wat komt men te hooren in de bidstonden en Kriegerandachten? Soms meent men, dat deze samenkomsten aantrekkelijk gemaakt moeten worden door het zingen van aria's door een oratorium-zangvereniging. En welke teksten gebruikt men? Een geliefkoosde tekst in deze dagen is Openb. 2: 10: „Wees getrouw tot in den dood en ik zal u de kroon des levens geven.“ Er wordt dan lang en breed over de Duitse trouw, die reeds Tacitus geroemd heeft, gepredikt, en daaruit wordt dan het besluit getrokken: zulke trouw moet de kroon des levens te beurt vallen. Men gaat niet na, in welk verband deze tekst voorkomt. Wat komt er dan te recht van de overvloedige sprake die dat deel van de Openbaring tot ons doet uitgaan? In de eerste oorlogsdagen werd er over Hebr. 12: 1 en 2 gepredikt. Wie vormden de wolk van getuigen, die onze uittrekkende legerscharen moesten begeleiden? De vaderen van 1813 tot 1815, de heldengeesten van 1870. Men moest tot de overtuiging komen, dat de man die aldus op den kansel predikte, geen kennis had van Hebr. 11, wanneer hij zoo over Hebr. 12 kon spreken. Men kan uit deze ervaring slechts smeken: Heere, zend uw licht en waarheid neder! Geef ons predikanten en apostelen die Uw vol, overvloedig Evangelie

prediken, die bekwaam en ootmoedig genoeg zijn, om ons volk in te leiden in den Bijbel.

De schrijver wil geen kwaad zeggen van de vele „Bladjes“ en „Traktaties“, die onder de soldaten en het volk verspreid worden; zij hebben zeker veel zegen gebracht, „maar ieder „Bladje“ moest eigenlijk als middel dienen om de zielen tot den Bijbel te leiden. Daar in vindt men geen droppels maar stroomden, niet een enkel afgeplukt blaadje, maar den geheelen boom, die schaduw en toevlucht biedt. Ons volk wordt in deze dagen veel vermaand om te keeren en zich tot den Heere te wenden, en wie zou zich daarvoor niet verheugen? Ach, dat God een profet verwerkte, die de gewetens der herders van de kudde wakker schudde, zodat zij zelve eerst bogen voor de majesteit der Heilige Schrift en zich dan lieten aangorend met het woord der kracht, waarvan Paulus 1 Kor. 2 zoo heerlijk getuigt. Heere, mocht Gij opstaan en u over Sion ontfemen!“

Zoo spreekt het „gemeentelid“, en wij zijn overtuigd, dat zijn woord naar het hart van menig Duitscher is, die het goede voor Volk en Kerk zoekt. Er wordt in Christelijke kringen van gedachten gewisseld over den komenden nieuwen opbouw van het Godsdienstige leven. Het wordt gevoeld: in dagen als die het land tegenwoordig doortleeft, heeft het ongeloof niets te zeggen, alleen de roepstem „tot de Wet en de Getuigenis“ heeft recht van bestaan.

Engeland. Zoekt het Christelijke Engeland hulp bij afgoden der Indiers?

Eene mededeeling in het blad: „Licht und Leben“ (no. 7), luidt aldus: „Onverklaarbaar blijft het feit, dat de Engelsche regering in Indië een dag des gebeds in Indië heeft uitgeschreven en daardoor de Heideische Hindoe's uitnoodigde, van hunne goden de zegeningen der Engelsche wapens af te bidden! Welk een schade hierdoor aan het werk der Zending gedaan wordt, schijnt Engeland niet te bemerken. Nadat den Heidenen verkondigd is: „Uwe goden zijn afgoden die niet helpen kunnen“, worden zij ambtelijk en officieel als helpers van Engeland erkend! Of de Christelijke kringen van Engeland ook hier het zwijgen zullen toedoen?“

Tot hertoe hebben wij niet gelezen, dat in een Engelsch blad tegen dit doen geprotestteerd is, evenmin als het optreden tegen de Duitse zendingen in Afrika werd afgekeurd.

GEMENGD NIEUWS.

Uit Tsingtau wordt gemeld, dat sedert de Chinese stad in handen der Japanners gevallen is, de zendingen geen vrijheid van beweging hebben, maar als gevangenen beschouwd worden. Een verzoek om voort te gaan gelijk men gewoon was, werd afgeslagen. Superintendent Boskamp heeft gedurende de belegering nog in het Chineesch kunnen prediken, en hoopt daarmee te kunnen voortgaan. De schoolarbeid heeft hij voortloopt uit gebrek aan geldmiddelen in een beperken. Het China Continuation Committee te Shanghai heeft uit Amerikaanse middelen hulp aangeboden; hoever deze hulp zal kunnen gaan, moet afgewacht worden. Boskamp is inmiddels begonnen de noodzakelijkste herstellingen aan het Zendingshuis aan te brengen. Zending Müller bedient tegenwoordig het station Kiootschau; zijn huis in Taino werd door de Japanners verwoest. Het Seminarium moest voortdurend verlaten worden. Duitse de Tsingtau willen verlaten, mogen er niet weder in terugkeren en moeten schriftelijk verklaren, de Japansche regering niet aansprakelijk te stellen voor verlies aan bezittingen. Een aantal Duitse de Tsingtau verlaten en huis en hof in den steek gelaten. De Duitse zendingen denken te blijven, om den loop der dingen af te wachten.

WINDICEL.

Voor Kinderen.

DE SPEELMAN.

XII.

VOORUITGANG.

Weer ging een maand voorbij. Het gras liep uit, gelijk het jonge hout; er kwamen bloemen; 't was Lente.

In het eerst met eenig wantrouwen, later met eenige goede verwachting hadden de heer en de vrouwe van Jadis het nieuwe gemeentelid toegepast. En daar was reden voor.

Reeds een week nadat Louise het nieuwe voorschot volgde, kwam er merkelijke beterschap. Het kind herkeerde den goeden eetlust van vroeger, was minder vermoeid en gevoelde lust om eens weer wat te loopen. Na veertien dagen ging het nog beter, zodat de geneesheer goed vond, dat Louise weder eens in den zonneschijn die nu krachtiger werd, buiten kwam. Ze zag er trouwens veel beter uit dan in lang het geval was geweest. Dat merkte ieder op, de ouders allereerst, die al bleven zo nu en dan twijfelen, toch een blijde, wel gegronde hoop mochten koesteren op beterschap. Dat deden er trouwens meer die echter tevens den Heere God aanriepen om dien zegen te schenken. Daartoe echter was het bij de meeste eerst belangenhebbenden dusver niet gekomen.

Onder hen die zich verheugden in de onverwachte beterschap behoorde ook de geneesheer, die natuurlijk niet anders geloofde dan dat het zijn middelen waren door welke een zoo goede uitkomst werd verkregen. Hij zei dit rondt, en was er niet weinig trotsch op. Toen hij zijn woorden echter meermalen herhaalde, ook in tegenwoordigheid der ouders, meende de heer Verspronck toch iets te moeten zeggen. Hij ging met den dokter alleen en zei:

„Het doet u blijkbaar een bijzonder groot genoegen mijn dochtertje zoo veel beter te vinden en dan daarom...“

„Natuurlijk mijnheer“ was het antwoord. „Want ik wil u nu wel zeggen dat noch de professor noch ik recht weten welke ziekte Louise kwelt. En nu ben ik zoo gelukkig geweest toch de rechte middelen te vinden. Dat komt heusch zelden voor.“

„U hebt eerlijk gesproken“ waarde dokter. „Dat wil ik nu ook doen al zal het u misschien niet aangenaam zijn. Het is beter dat gij het weet. Er zijn hier twee dokters aan het werk.“

„Twee?“ was de verbaasde vraag.

„Ja“ zei mijnheer Verspronck, en vertelde toen wat hij reeds wete. Hij voegde er bij:

„Nu een paar weken, waarde dokter, moesten we dus uw middelen laten staan. Tweemaal ging toch